

Norges vassdrags- og energidirektorat
v/Laila Perine Høivik
Postboks 5091, Majorstua

0301 OSLO

JAMJ/2017/regulering av Seljordsvatnet - kommentarer
Ulefoss, den 21. august 2017

REGULERING AV SELJORDSVATNET – kommentarer til innspill til revisjonsdokumentet

Viser til Deres mail datert 17.07.2017 i anledning ovennevnte.

1. Generelt

Kommentarene nedenfor er skrevet i samme rekkefølge som uttalelsene som er gjengitt i oversendelsen fra NVE, først en kort gjengivelse av det viktigste av innholdet i uttalelsen, deretter regulantens kommentar.

2. Vinje kommune

Kommunens uttalelse refererer både til Sundsbarm- og Seljordsvatnreguleringene men synes utelukkende å gjelde Sundsbarmreguleringen. Kommunen har ingen merknader til revisjon av noen av reguleringene.

3. Seljord kommune

Kommunens uttalelse:

Kommunens uttalelse gjelder primært Sundsbarmreguleringen.

Reguleringen av Seljordsvatnet – utført senking på 0,5 m mot 1,0 m (9,0 mill. m³) i konsesjonen - og betydningen magasinet i dag har for opprettholdelse av minstevassføringen i Bøelva, beskrives. Mange campingplasser er utsatt for oversvømmelse under flom, men en utvidelse av utløpet for å øke avledningskapasiteten og vannstanden kan få uheldige konsekvenser nedstrøms Seljordsvatnet.

Det kreves en grundig hydrologisk utredning av utløpet av Seljordsvatnet og at det gjennomføres en befaring i området samme med aktuelle instanser.

Kommentar:

Kravet om en hydrologisk utredning er beskrevet og vurdert i revisjonsdokumentet, kapittel 11.3, hvor det forelå tilsvarende krav som i kommunens uttalelse. Konklusjonen basert på de målingene og beregningene som er utført, er at reguleringen av Seljordsvatnet ikke har hatt nevneverdig betydning for vannstanden i flomsituasjoner. Reguleringen er utført ved senking, og bestemmende snitt i utløpet av vannet er ikke endret.

Årsaken til høye vannstander synes å være mer nedbør en del år.

4. Bø kommune

Kommunens uttalelse:

Kommunen refererer en del fakta om reguleringen og gjengir konklusjonen fra revisjonsdokumentet. Kommunen ønsker ingen endring av reguleringsreglementet begrunnet ut fra:

- Biologisk mangfold, fisk, friluftaktiviteter og landbruk får tilstrekkelig tilførsel av vann via minstevassføringskravet
- En endring vil bare ha marginal betydning for flomvannstanden i Seljordsvatnet
- Alle restriksjoner som blir lagt på bruken av magasinet, vil få negative konsekvenser for kraftproduksjonen

5. Fylkesmannen i Telemark

Uttalelse:

Reguleringen vil ha betydning for natur- og miljøinteressene både oppstrøms og nedstrøms Seljordsvatnet. Det er av stor betydning for biologien i Bøelva at alle forhold knyttet til reguleringen blir vurdert med hensyn på storørret, laks og elvemusling, og at minstevassføringen sikres minst på dagens nivå.

Sundsbarmreguleringen og regulering av Seljordsvatnet må vurderes samlet og sees i sammenheng med viktige miljøverninteresser i Bøelva. Fylkesmannen støtter kravet fra Seljord kommune om å styrke kunnskapsgrunnlaget med vekt på kartlegging av flommer og klimatilpassing generelt.

Kommentar:

Det vises til kommentar til Seljord kommunes uttalelse vedrørende vannstanden i Seljordsvatnet. Hvilke utredninger som eventuelt bør gjennomføres for å styrke kunnskapsgrunnlaget, forutsettes avklart gjennom den videre behandlingen av saken.

6. Telemark fylkeskommune – kulturarv

Uttalelse:

Det ble ikke gjennomført arkeologiske undersøkelser i forbindelse med konsesjons-saken opprinnelig. Det anbefales at dette gjøres nå i forbindelse med revisjonen forutsatt at Riksantikvaren finner at revisjonen faller inn under ordningen med sektoravgift.

Kommentar:

Uttalelsen er avgitt for Sundsbarm og Seljordsvatnet samlet. For reguleringen av Seljordsvatnet antas det ikke å være aktuelt med slike registreringer siden dette er en ren senking.

7. Telemark fylkeskommune – areal og transport

Uttalelse:

Generelt for Sundsbarm- og Seljordsvatnet blir det bedt om at:

- Ytterligere undersøkelser og vurderinger gjennomføres
- Det tas hensyn til viktige allmenne interesser
- Konkrete tiltak for bedring av miljøforholdene utføres

Kommentar:

Se kommentarer foran; det forutsettes for øvrig at uttalelsen primært har betydning for Sundsbarmreguleringen

8. Midtre Telemark vannområde

Uttalelse:

Vannområdet peker riktig på at det ikke har noen virkning på høye vannstander å åpne klappeluka siden bestemmende snitt ligger ved Hagadrag i slike situasjoner.

Det understrekes at det er svært viktig at det slippes nok vann om høsten når laksen går opp for å gyte.

For å unngå skader på turistinstallasjoner, bør disse installasjonene flyttes lenger opp fra vannet.

En økt regulering kan medføre ulemper med erosjon og endre det biologiske mangfoldet i strandsonen som igjen kan føre til endringer i fiskesamfunnene på grunn av endret næringstilgang. Det er også svært viktig å ikke endre manøvreringen slik at det blir vanskelig for ørreten å nå gyteområdene i elva nedenfor.

Kommentar:

Med «økt regulering» antas ment endret, mer aktiv regulering enn i dag. For øvrig er regulanten enig i Vannområdets vurderinger.

9. Norsk Maritimt Museum, NMM

Uttalelse:

Seljordsvatnets rolle i kulturhistorisk sammenheng beskrives. Det er et potensial for hittil ukjente kulturminner under HRV.

NMM anbefaler nye registreringer som grunnlag for å vurdere om det finnes flere lokaliteter som må sikres.

Kommentar:

Reguleringen av Seljordsvatnet foregår ved senking fra naturlig vannstand. Det er derfor ikke demmet ned arealer som ligger «under HRV».

10. Kviteseid Jeger- og Fiskerforening

Uttalelse:

Foreningen refererer data for Dalaåi, Morgedalsåi og Ofteåi og understreker verneverdiene knyttet til vassdragene. Videre er lagt ved tidligere høringsuttalelser vedrørende konsesjonssøknadene for Herrefoss og Nye Oterholtfoss og høringsuttalelse fra Kviteseid kommune vedrørende revisjon av Sundsbarmreguleringen.

Kommentar:

Vi kan ikke se at de vurderingene og det materialet som er lagt fram, konkret angår revisjon av reguleringen av Seljordsvatnet.

11. Bø Fiskelag

Uttalelse:

Fiskelaget refererer reguleringsbestemmelsene og den utførte reguleringen på 0,5 m. Fiskelaget mener at reguleringsanlegget bør bygges om til 1,0 m senking slik tillatelsen gir anledning til. Dermed vil det være mulig å tappe minstevassføringen på 4,5 m³/s på en lavere vannstand enn i dag, noe som igjen reduserer tappingen fra Sundsbarmvatnet i tørre perioder når Seljordsvatnet er nedtappet. Under disse forholdene tappes i dag bare 4,0 m³/s.

Alle konsesjonssakene bør nå behandles under ett slik at hele vassdraget sees i sammenheng.

Kommentar:

Fiskelaget har rett i at dersom den konsederte reguleringen på 1,0 m senking hadde vært utført, ville det ha vært et større magasin å tappe minstevassføring fra slik at Sundsbarm kunne ha ventet lenger med sin tapping. Det kan imidlertid hende at den opprinnelige tillatelsen ikke gjelder lenger etter så lang tid med dagens reguleringsregime.

Hvordan konsesjonsbehandlingen av de søknadene som nå foreligger, skal være, må tas standpunkt til av NVE.

12. Telemark Bondelag

Uttalelse:

Bondelaget mener det er blitt høyere vassføring og vannstand i Bøelva enn tidligere. Dette er negativt for jordbruksarealene på grunn av dårligere drenering. Den høye vannstanden synes å ha sammenheng med kjøringen av Sundsbarm kraftverk.

Det bør utarbeides grundige analyser som viser hvordan kjøringen av Sundsbarm påvirker vannstanden i Bøelva.

Kommentar:

Uttalelsen angår primært Sundsbarmreguleringen. Tappingen fra Seljordsvatnet henger sammen med hvordan Sundsbarm kjører og hensynet til minstevassføringskravet. Det vil dessuten kunne være høyt, uregulerbart overløp fra Seljordsvatnet når magasinet er fullt selv om Sundsbarm kraftverk står.

13. Naturvernforbundet i Telemark

Uttalelse:

Uttalelsen angår primært Sundsbarmreguleringens virkninger i vassdraget, særlig konsekvensene for storauren.

Spørsmålet om problemer på grunn av reguleringen i Seljordsvatnet anses først og fremst som en sak for reiselivsinteressene rundt vannet.

14. Bjørg Irene Abrahamsen

Uttalelse:

Uttalelsen gjelder hytte ved Seljordsvatnet som ved vannstander kote 117,43 og høyere får vann inn. Statistikk fra NVE viser at gjennomsnittlig vannstand synes å ha økt fra midten av 90-tallet. Dersom luka blir åpnet ved en bestemt vannstand og holdes åpen inntil vannstanden når et gitt, nedre nivå før den stenges, vil problemene kunne avhjelpes.

Det stilles spørsmål ved om man ikke kan åpne luka i god tid og kjøre ut mer vann når flomvarslene foreligger slik at skader unngås.

Det vises også til konsesjonærens plikter til å treffe tiltak for å avhjelpe ulemper ved reguleringen.

Kommentar:

I revisjonsdokumentet, figur 9, er sammenhengen mellom vannstand og vassføring ut av vatnet med og uten åpen luke vist. Det går fram at fra vannstander rundt kote 116,70, altså betydelig lavere enn skadevannstanden innsenderen refererer, spiller det liten rolle for vannstanden om luka er stengt eller åpen.

Det vil dessuten være i strid med manøvreringsreglementet å åpne luka over en bestemt vannstand fordi:

«---- Avstengningsinnretningene i tappekanalen skal holdes stengt i høyvannsperiodene ----».

Skagerak Energi har gjennomført en omfattende analyse av tilgjengelige vassførings- og vannstandsregistreringer. Hovedkonklusjonen når det gjelder reguleringen av Seljordsvatnet, er at reguleringen ikke har hatt nevneverdig betydning for vannstanden. Så lenge reguleringen foregår ved senking, og avløpskapasiteten gjennom bestemmende snitt i utløpet av vannet ikke er redusert, vil ikke reguleringen ha bidratt til å øke

flomvannstandene. Årsaken til høye vannstander slik det kan oppleves, synes snarere å være økt nedbør en del år.

Med vennlig hilsen
for Midt-Telemark Energi AS

Jon Arne Mørch Jonassen
Adm. direktør

Kopi sendt: Bø kommune, Telemark